

Hutní průmysl v čele se skupinou firem Třinecké železárny zůstává klíčovým pilířem Moravskoslezského kraje

4.10.2024 - | Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava

Významnou a stabilní pozici v hutním sektoru zaujímá skupina Třinecké železárny, která zastává více než 70 % domácí produkce oceli a zaměstnává kolem 12 tisíc obyvatel MSK.

ČR i EU ztrácí svou pozici

Světová poptávka po oceli se v posledních letech ustálila na přibližně 1 900 milionů tun za rok. Evropská unie a s ní i Česká republika však postupně ztrácí své postavení a začíná se stávat závislou na dovozu oceli z mimoevropských zemí, především z Asie. Produkce oceli v České republice zaznamenala mezi lety 2022 a 2023 pokles o 21 % a celková produkce ve výši 3,4 milionu tun patří k historicky nejhorším výsledkům. Mezi důvody patří volatilní cena suroviny, vzdálenější zdroje těchto surovin, vysoká koncentrovanost trhu, vysoké vstupní výdaje, nestálost trhu, konkurenční boj, nákladová efektivita nebo environmentální výzvy. Odvětví průmyslu, které bývalo výstavní skříní Česka, je tak v ohrožení. Přesto zůstává jedním z nejdůležitějších ekonomických pilířů Moravskoslezského kraje.

V kraji dominuje zpracovatelský průmysl

MSK patří k nejvíce průmyslovým krajům v České republice a v odvětví výroby základních kovů, hutního zpracování kovů a slévárenství ke zcela dominantním krajům. V roce 2022 činily tržby z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy za zpracovatelský průmysl v MSK 94 % z celkových tržeb za průmyslové sektory. Tato dominance se projevuje i v samotném kraji, kde je toto odvětví průmyslu na druhém místě za oblastí výroby motorových vozidel, přívěsů a návěsů. Tržby ve zpracovatelském průmyslu se navíc mezi lety 2018 až 2023 zvýšily o více než 140 miliard Kč v běžných cenách, což v celkovém kontextu představuje výrazný nárůst. Zároveň z více než 560 tisíc zaměstnaných osob v MSK je téměř 30 % zaměstnáno ve zpracovatelském průmyslu.

Dominance zpracovatelského průmyslu se promítá také v hrubé přidané hodnotě, která z 90 % kopíruje HDP. Průmysl vytváří v Moravskoslezském kraji téměř 40 % veškeré hodnoty výrobků a služeb. MSK tak můžeme označit za jeden ze stěžejních průmyslových krajů České republiky. Velké podniky zde generují tržby ve výši více než 600 miliard Kč ročně. Tyto podniky výrazně přispívají ke stabilitě hospodářské struktury a socioekonomického systému celé republiky.

“Průmysl vždy neodmyslitelně patřil k regionu současného Moravskoslezského kraje. Jedním ze základních pilířů průmyslu bylo a je zpracování a výroba železa a oceli. Proto považuji za strategické udržet si soběstačnost v tomto odvětví a nebýt zcela odkázán na dovoz těchto komodit ze zahraničí,” dodal Aleš Lokaj, člen Katedry ekonomie EKF VŠB-TUO a jeden z autorů studie.

Třinecké železárny jako klíčový hráč

Kvůli úpadku výroby Liberty Ostrava zůstaly Třinecké železárny jedinou hutí v České republice s uzavřeným výrobním cyklem. Třinecké železárny v roce 2023 vyrobily bezmála 2,5 milionu tun oceli, čímž vzrostl jejich podíl na domácí produkci oceli na více než 70 %. V rámci MSK skupina Třineckých železáren generuje až 52 % tržeb ve zpracovatelském odvětví. Došlo také k výraznému nárůstu tržeb

na jednoho zaměstnance, což region posunulo v rámci České republiky ze čtvrtého místa v roce 2018 na třetí místo v roce 2022.

Význam skupiny Třinecké železářny se propisuje i do hrubé přidané hodnoty. Podíl konsolidované skupiny Moravia Steel, do které patří Třinecké železářny, na hrubé přidané hodnotě průmyslu v MSK je téměř 10 %. Skupina Moravia Steel odvedla za posledních 14 let na daních a odvodech téměř 28 miliard Kč. Podíl Třineckých železáren na této částce byl kolem 65 %. Třinecké železářny a firmy, které jsou na ně přímo napojené, zaměstnávají okolo 12 tisíc osob. Jinými slovy, každý 50. pracující obyvatel MSK je zaměstnán ve skupině Třineckých železáren. V rámci hutního sektoru je to pak každý 2. obyvatel MSK. Z hlediska počtu zaměstnaných tak společnost představuje jednoho z nejvýznamnějších zaměstnavatelů nejen na Třinecku, ale v celém kraji.

„Hutnictví patří k tomuto regionu již dlouhých 185 let. I přes nepřízeň okolních vlivů náš podnik vždy dokázal najít cestu a udržet si své postavení v regionu, České republice i na světových trzích. Obzvláště složité období nás ale nyní čeká. Pro splnění závazků v oblasti snižování emisí oxidu uhličitého připravujeme změnu technologie výroby,“ řekl generální ředitel železáren Roman Heide.

Třinecké železářny musí kvůli požadavkům Evropské unie změnit stávající způsob výroby oceli, odstavit jednu vysokou pec a aglomeraci. Nahradí je nová elektrická oblouková pec, která bude vyrábět ze šrotu více než jeden milion tun oceli ročně. Celkové náklady na dekarbonizaci přesáhnou miliardu eur a musí být hotové do roku 2030, aby došlo k požadovanému snížení objemu emisí skleníkových plynů (CO₂) o 55 % oproti roku 1990.

O výzkumu

Výzkum zpracoval kolektiv autorů z VŠB-TUO. Informace byly čerpány z veřejně dostupných dat. Mezi použité zdroje patří výroční zprávy Třineckých železáren a Moravia Steel, Ocelářská unie, World Bank, Český statistický úřad (ČSÚ) a European Steel Association (EUROFER). Data jsou uváděna dle dostupnosti jednotlivých statistik v letech 2022/2023.

<https://www.vsb.cz/cs/detail-novinky?linkBack=%2Fcs%2Fmedia%2Ftiskove-zpravy%2Findex.html&reportId=48008>